

صراف زاده کاشانی، حسن، ۱۳۱۵ -
 الهادی الی الحق المبین / تألیف حسن صراف زاده کاشانی. - [قم]: دفتر
 نشر برگزیده، ۱۳۷۸ - ج. پنجم، انتشارات مرسل. کاشان، ۱۳۸۴
 ISBN : 964-8137-21-8 (ج. ۴)
 ISBN : 964-8288-58-5 (ج. ۵) بها: ۳۰۰۰۰ ریال
 عنوان دیگر: تفسیر الهادی الی الحق المبین.
 فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 ج. ۵ (چاپ اول: ۱۳۸۴).
 کتابنامه.
 مندرجات: ج. ۱. مشتمل بر تفسیر سوره های حمد، قدر، توحید. - ج. ۴.
 سلسله مباحث تفسیری (سوره های ضحی، انشراح، کوثر و عس). - ج. ۵.
 سلسله مباحث تفسیری (تفسیر سوره تور). - ج. ۴ (چاپ اول: ۱۳۸۲)
 ۱. تفاسیر شعبه - قرن ۱۴. الق. عنوان. ب. عنوان: تفسیر الهادی الی
 الحق المبین.
 ت ۴۴ ص ۹۸ / BP
 کتابخانه ملی ایران
 ۲۹۷/۱۷۹
 ۷۸۲۱۳۸۹

انتشارات مرسل

ناشر بزرگزیده

میجدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

www.morsalpub.com

- الهادی الی الحق المبین «جلد پنجم»
- حسن صراف زاده کاشانی
- صفحه آرای: انتشارات مرسل (معمار)
- چاپ اول / ۱۳۸۴ / ۱۰۰۰ نسخه
- لیتوگرافی: مدین
- چاپخانه: نهضت
- شابک ۵ - ۵۸ - ۸۲۸۸ - ۹۶۴
- حق چاپ محفوظ است.
- قیمت: ۳۰۰۰ تومان

انتشارات مرسل ص. پ: ۱۳۳۵ / ۸۷۱۳۵ تلفن: ۴۴۶۳۱۳۳ تلفن: ۴۴۵۴۵۱۳ تلفن: ۴۴۶۱۶۱۳۵۴۴ همدان ۰۲۶۱

الہادی الی الحق المبین

«جلد پنجم»

سلسلہ مباحث تفسیری
(تفسیر سورہ نور)

تألیف

مسئ صراف (ادمی شالی)

فهرست مطالب

نمایی از سوره نور	۱۱	تفاوت جُرُم‌ها حتّی نسبت به یک حادثه	۴۱
محتوای سوره نور به صورت فشرده	۱۳	اعتماد بر افراد	۴۲
وجه تسمیه سوره نور	۱۴	مقصود از «انفسهم» در این آیه شریفه	۴۲
احصان	۱۴	نسبت دروغ	۴۳
زدن صد تازیانه یک حکم ثانوی است	۱۵	تنها از علم باید پیروی نمود	۴۴
مراد از الفاظ عموم در باب حدود	۱۷	قاعده ادبی	۴۵
شاهد بر مطلب	۱۸	نکته ادبی	۴۷
رافت و محبت	۱۹	بیان آیات الهی	۴۸
ذکر نام زن قبل از مرد در باب زنا	۲۰	پرسش و پاسخ	۴۹
حضور مؤمنان در اجرای حدود	۲۲	اقسام دشمنی‌ها	۵۲
مطالب مورد بحث در این آیه	۲۲	دشمنی جاهلانه	۵۲
محصنات	۲۷	روایتی از امام کاظم (ع)	۵۴
شهادت فاسق	۲۸	تصدیق و تکذیب عملی و قولی	۵۴
آنچه موجب فسق می‌شود	۲۸	تفکیک چند مطلب	۵۶
نسبت ناروا	۲۸	حبّ و بغض	۵۸
روزنه امید	۲۹	مصادیق اشاعه فحشاء	۵۹
پاداش نیکی چیست؟	۳۱	زندگی و مرگ مؤمنین و معصیت‌کاران	۶۰
پیام سه آیه	۳۴	قبض روح	۶۰
پذیرش توبه	۳۵	تفاوت بین زندگی مؤمن و کافر	۶۱
مطالب مورد بحث در این آیات	۳۷	راه شناسایی مسیر شیطان	۶۲
افک و شایعه سازی	۳۸	اعمال و رفتار شیطان	۶۳
طراحان افک	۳۹	هشدار خداوند	۶۴
خطاب خداوند به مسلمین	۳۹	چگونه از شیطان پرهیز نماییم؟	۶۴
عذابی عظیم	۴۱	فرصت طلبی شیطان	۶۶

۶۸	فوار از تحریکات شیطان	۱۰۳	رهایی از قیود
۶۸	پرستش خداوند، موجب تقرب	۱۰۵	مسأله توسل و عرضه اعمال
۶۹	وعده‌های شیطان	۱۰۹	مقصود از خبیثات و طبیات
۷۰	انسان‌های شیطان صفت	۱۱۰	نمونه‌هایی از نسبت‌های ناروا
۷۲	فرق بین تفضل و ترحم	۱۱۳	تأیید بر معنای ما
۷۲	اقسام تزکیه	۱۱۴	نمای از آیه ۱ تا ۲۶ نور
۷۳	خودستایی ممنوع	۱۱۶	حفظ و نگهداری زبان
۷۴	بیان فضایل	۱۱۷	آداب معاشرت
۷۵	ستایش خداوند	۱۱۷	تصرف در ملک دیگران
۷۷	فضل و رحمت الهی	۱۱۸	حرمات اموال دیگران
۷۸	تزکیه چیست؟	۱۲۱	مواردی که مال کفار برای مسلمین حلال است
۸۰	عفو و گذشت (۱)	۱۲۲	حری کیست؟
۸۰	عفو و گذشت (۲)	۱۲۵	ارزش اسلام
۸۱	مکارم اخلاق	۱۲۷	حصول اذن مالکین
۸۳	غفلت چیست؟	۱۲۸	فرق بین غض و غمض
۸۶	دوری از رحمت الهی	۱۲۹	شرح آیات ۳۱ - ۳۰
۸۷	بهتان گناهی بس بزرگ است	۱۳۰	اقسام نگاه نمودن
۸۸	فرق بین بهتان و غیبت	۱۳۰	دو پیام و تکلیف
۸۹	اقسام گواهان	۱۳۱	اظهار زینت (۱)
۹۰	در هر شهادتی نیازمند زبان نیست	۱۳۲	اظهار زینت (۲)
۹۱	عدم درک صحیح از خدا	۱۳۲	اظهار زینت (۳)
۹۱	معنای دین در این آیه	۱۳۴	نکته ادبی
۹۲	خبیث و طیب، و موارد استعمال آنان	۱۳۴	نهی از شب‌نشینی‌های بی‌فایده
۹۵	مأموریت پیامبر نسبت به جامعه بشر	۱۳۵	اسامی انسان
۹۶	منکر کدام است؟	۱۳۷	حفظ عورت
۹۸	حلال نمودن طبیات و تحریم خبیثات	۱۳۸	قاعده و قانون
۱۰۲	خرافه گرایی و خرافه پرستی	۱۳۹	راه حل زنا
۱۰۳	توبیخ و سرزنش از پیروی رسومات غلط	۱۳۹	فراهم آوردن وسیله ازدواج

تفسیر سوره نور	فهرست مطالب	۷
اقدام در ازدواج	بیانی دیگر درباره رابطه بین عمل و انگیزه	۱۳۹
تفاوت بین مروت و رحمت	عمل (۲)	۱۴۱
مقصود از وسعت چیست؟	بیانی دیگر درباره رابطه بین عمل و انگیزه	۱۴۲
بالا ترین رذائل اخلاقی	عمل (۳)	۱۴۴
جمع بندی مطالب	تعبیرات خداوند درباره دنیا	۱۴۵
مفردات آیه	نور ایمان	۱۴۷
نور و اقسام آن	تعبیر خداوند به نور	۱۴۸
فرق بین مثل و مثل	رؤیت و دیدن (۱)	۱۴۹
اطلاق نور بر خدا	رؤیت و دیدن (۲)	۱۵۰
تشبیه معقول به محسوس	نظریه طنطاوی و بعضی دیگر	۱۵۳
پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ	۱۵۶
خانه هایی که خدا رفعت آنان را خواسته است	خاطره	۱۵۹
اسباب غفلت از خدا	تسبیح نمودن موجودات خدا را	۱۶۱
فرق بین تجارت و بیع	پرسش و پاسخ	۱۶۲
نهی خداوند از خوردن مال مردم بدون مجوز	آگاهی حیوانات و حشرات و پرندگان	۱۶۵
شرعی	تسبیح و تحمید موجودات عالم	۱۶۶
تحریم خوردن مال مردم بدون معامله شرعی	ملک	۱۶۷
ارتباط بین خوردن مال مردم و خودکشی	صبر و صبر	۱۶۸
بهترین پاداش	تحول در انسان	۱۶۹
افضلیت افراد	از جاء	۱۶۹
نکته تفسیری	سناء	۱۷۰
اجر نیکوکاران	تعبیرات خداوند درباره شب و روز	۱۷۰
نکات قابل توجه در این آیه	آفرینش جهنمیان از آب	۱۷۲
پرسش و پاسخ	آیات الهی بیان کننده چیست؟	۱۷۲
بیانی درباره انگیزه عمل و صورت عمل (۱)	هدایت الهی	۱۷۴
	صراط مستقیم	۱۷۴

۸ فهرست مطالب الهادی الی الحق المبین

۲۴۳	اذن فرزندان نابالغ از والدین	۲۱۱	راه مستقیم در عبادت
۲۴۴	پوشش انسان	۲۱۲	راه مستقیم در مصرف عمر و مال
۲۴۵	حیاء و اقسام آن	۲۱۳	سفارش بوعلى سینا به فرزندش
۲۴۷	حفظ عفت اطفال	۲۱۳	راه مستقیم در تنظیم ساعات
۲۴۹	حقوق فرزند بر پدر	۲۱۴	مصادیق صراط مستقیم
۲۵۰	حکم افراد بالغ در اذن گرفتن	۲۱۵	مقصود از صراط مستقیم چیست؟
۲۵۲	مقصود از گذاردن ثیاب چیست؟	۲۱۸	ایمان
۲۵۳	عفت	۲۱۹	روی گردانی از دعوت الهی
۲۵۵	ارتباط بین صدر آیه و ذیل آن	۲۱۹	افراد متمسک
۲۵۵	پرسش و پاسخ	۲۲۲	فلاح و فوز
۲۵۶	صورتهای تصرف در اموال دیگران	۲۲۳	جنایت از راه گفتار و کردار
۲۵۹	پرسش و پاسخ	۲۲۶	خداوند خلاف وعده نمی‌کند
۲۶۱	اقسام ملکیت	۲۲۶	دستورات الهی در این آیه
۲۶۳	ادب	۲۲۷	وعده الهی مخصوص مؤمنین است
۲۶۳	سلام و فواید آن	۲۲۷	خلافت مؤمنین در روی زمین
۲۶۶	مؤمن واقعی و صفات آن	۲۲۸	تبدیل خوف به امنیت
۲۶۹	حدود و قلمرو دین	۲۲۸	وارثان زمین افراد شایسته خواهند بود
۲۷۰	اختیارات پیامبر	۲۳۰	تمکین
۲۷۴	پرسش و پاسخ	۲۳۰	فخر رازی می‌گوید
۲۷۷	خواندن پیامبر مردم را	۲۳۱	جواب از پندارهای خام فخر رازی
۲۷۸	دعوت	۲۳۲	آلوسی می‌گوید
۲۷۹	خوشنودی پیامبر از لفظ «بأیت» فاطمه	۲۳۳	اما جواب از گفته‌های آلوسی
۲۷۹	پرسش و پاسخ	۲۳۶	پرسش و پاسخ
۲۸۰	اقسام دعوت	۲۳۷	اموری که موجب حبط عمل می‌شود
۲۸۱	حضور نیافتن در مجلس اهل معاصی	۲۴۰	ناتوانی کافران از چیست؟
۲۸۳	اشاره به بعضی از مفردات آیه	۲۴۳	اولین مدرسه انسان

پیامد مخالفت از فرمان خدا و پیامبر ۲۸۷	شرایط امر به معروف و نهی از منکر ۳۱۷
توضیحی پیرامون کلام امام صادق ۲۸۸	حکمت نهم: و صلة الرحم منماة للعدد ۳۱۷
فرار از عدل و رفتن به سوی ظلم و جور ۲۹۱	صله رحم عامل کثرت بستگان ۳۱۷
ستار العیوب ۲۹۳	حکمت دهم: والقصاص حقاً للذما ۳۲۰
پرده دری نکنید ۲۹۴	قصاص: حفظ حیات بشر ۳۲۰
وقار ۲۹۶	حکمت یازدهم: والامة الحدود اعقاباً للمحارم ۳۲۱
چند جمله برای رفع خستگی ۲۹۶	بزرگداشت محرمات الهی ۳۲۱
فلسفه و حکمت مقررات اسلام ۳۰۰	حکمت دوازدهم: وترك شرب الخمر تحصیناً للعقل ۳۲۲
حکمت اول: عرفن الله الايمان تفهیراً من الشرک ۳۰۱	ترک شراب، حفظ سلامت عقل ۳۲۲
وجوب ایمان به خاطر پاکی از شرک ۳۰۱	حکمت سیزدهم: و مجابة السرقة ايجاباً للعفة ۳۲۴
انواع و اقسام حب ۳۰۲	دوری از دزدی، تحقق عفت ۳۲۴
قاعده کلی ۳۰۴	نهی خداوند از خوردن مال مردم بدون مجوز شرعی ۳۲۴
حکمت دوم: والصلاة تنزیهاً عن الکبر ۳۰۴	اضطرار و ناداری سبب تصرف در اموال دیگران ۳۲۵
وجوب نماز برای پاکی از کبر ۳۰۴	حکمت چهاردهم: وترك الزنا تحصیناً للنسب ۳۲۶
حکمت سوم: والزكاة تسبیهاً للرزق ۳۰۷	مفاسد زنا ۳۲۶
زکات عامل افزایش روزی ۳۰۷	حرمت خلوت اجنبی با اجنبیه ۳۲۸
حکمت چهارم: والصيام ابتلاء لاخلاص الخلق ۳۰۹	حکمت پانزدهم: وترك اللواط کثیراً للنسل ۳۲۹
روزه وسیله آزمایش اخلاص بندگان ۳۰۹	ترک لواط برای افزایش فرزندان ۳۲۹
حکمت پنجم: والحج تقربة (تقوية) للدين ۳۱۱	احکام فقهی لواط ۳۳۰
حج «دارالتقريب» مسلمانان ۳۱۱	اعمال قوم لوط ۳۳۱
حکمت ششم: والجهاد عزاً للاسلام ۳۱۲	حکمت شانزدهم: والشهادات استقامة على المباحات ۳۳۲
جهاد عزت اسلام ۳۱۲	شهادت، به دست آوردن حقوق انکار شده ۳۳۲
حکمت هفتم: والامر بالمعروف مصلحة للعوام ۳۱۴	فرايد کتابت و شهادت ۳۳۳
امر به معروف عامل پاکی جامعه ۳۱۴	شاهد باید عادل باشد ۳۳۳
حکمت هشتم: والنهي عن المنکر ردة للسفهاء ۳۱۵	فرايد شهادت در باب طلاق ۳۳۳
نهی از منکر عامل جلوگیری از فساد ۳۱۵	

۱۰ فهرست مطالب الهادی الى الحق المبين

۳۳۴ شهادت ناحق و خسارات آن به مسلمین	۳۳۲ اهمیت امانت
۳۳۷ حکمت هفدهم: وترك الكذب تشريعاً للصدق	۳۴۲ فريب عبادت ديگران را مخور
۳۳۷ ترك دروغ، احترام از راستی	۳۴۳ پرسش و پاسخ
۳۳۹ کتمان حق بالاترين ظلم	۳۴۴ امانت را باید به اهلس سپرد
۳۴۰ حکمت هیجدهم: والسلام أماناً من المخاوف	۳۴۶ حکمت بیستم: والظاعة تطهیراً للامانة
۳۴۰ سلام، ایمنی از ترس ها	۳۴۶ بزرگداشت مقام امانت
۳۴۲ حکمت نوزدهم: والامانة نکاماً للامة	۳۴۶ نکاتی چند راجع به اخبار امام زمان
۳۴۲ امانت، سازمان یافتن امور امت	۳۴۷ امانت مقاسی بس رفیع

تفسیر سوره نور

نمایی از سوره نور

قسمت مهم این سوره‌ی مبارکه درباره‌ی تذکرات لازمی است که خداوند تبارک و تعالی درباره‌ی «پاک‌دامنی و عفت، و جلوگیری از هرگونه بی‌عفتی خواه از راه آمیزش جنسی، خواه از راه نگاه خائنانه، خواه از راه نشان دادن زیورآلاتی که زنان خود را بدان زینت نموده‌اند و خواه از راه رفتن زنان به طوری که صدای زینت‌های مخفی آنان تحریک‌آمیز باشد.» داده است.

حتی به پدران و مادران و اولیای اطفال دستور فرموده، که به فرزندانشان بیاموزند: در مواقع خاصی که پدر و مادر با هم در مکانی خلوت نموده، بدون اجازه آنان وارد نشوند. و در این سوره‌ی مبارکه از تهمت‌زدن و نسبت ناروا به کسی دادن، و از کارهای زشت و ناپسند در جامعه نهی شده است. همه‌ی این موارد برای نگاه داشتن محیط اجتماع از آلوده شدن به فسادهای اخلاقی لازم شمرده، و بدان تذکر داده شده است.

لذا امام صادق فرمودند: با تلاوت سوره «نور» اموالتان را از اثلاف و تلف حفظ نمایید، و دامن خویش را از ننگ بی‌عفتی نگاه‌دارید، و زناستان را در پرتو دستوراتش از انحراف مصون و محفوظ بدارید، که هرکس قرائت این سوره را در شبانه‌روز ادامه دهد احدی از خانواده او گرفتار عمل منافی عفت نخواهند شد، تا این که چشم از جهان فروبندد، پس زمانی که دایر دنیا را وداع نمود، هفتاد هزار ملک او را تشییع نموده و برای او طلب استغفار می‌نمایند، تا این که او را داخل قبر نمایند.^۱

بسیار واضح و روشن است خانه‌ای که در آن آیات الهی تلاوت شود، و محتوای آیات برای اهل خانه بیان گردد خواه و ناخواه در آنان اثر مثبت می‌گذارد.

۱- «روی عبدالله بن سکان عن ابی عبدالله علیه السلام قال: حصنوا أموالکم و فروجکم بتلاوة سورة «النور» و حصنوا بها نساءکم، فإن من أدمن قراءتها فی کل لیلۃ او فی کل یوم لم یؤن احد من اهل بینه ابداً حتی یموت، فإذا مات شیعته الی قبره سبعون الف ملک یدعون و یتستغفرون لله له حتی یدخل الی قبره.» مجمع‌البیان، ذیل سوره نور.

۱۲..... مقدّمه الهادی الی الحق المبین

و یکی از حقوقی که فرزندان بر والدین خود دارند آن است که؛ نام نیکو برای فرزندان خود انتخاب نمایند، آنها را خوب تربیت نمایند، و قرآن را به آنان بیاموزند.^۱

امام سجّاد علیه السلام پنجاه حق بیان فرموده است که یکی از آنان حق فرزند بر عهده والدینش می باشد. امام علیه السلام فرمودند: حق فرزندت آن است که بدانی که او «خوب باشد یا بد» وابسته به تو می باشد. مسئولیت پرورش و تربیت او، مسئولیت خدانشناسی او، و مسئولیت در امور دینی به او کمک نمودن بر عهده تو می باشد. و بدانی که در اثر تربیت او اجر و پاداش الهی نصیب تو می گردد و اگر او را رها سازی «تا این که شخص نااهل گردد» نسبت به آن مسئول هستی.^۲

۱- امیرمؤمنان علیه السلام فرمودند: «حق الولد علی الوالد ؛ أن یحسن اسمه، و یحسن ادبه، و یعلمه القرآن.» نهج البلاغه، حکمت ۳۹۱ فیض الاسلام.

۲- «قال علی بن الحسین علیه السلام : اما حق ولدک فان تعلم انه منك و مضاف الیک فی حاجل الدنیا بخیره و شره و انک مسئول عنه ولیته ؛ من حسن الادب و الدلالة علی ربّه - عزوجلّ - والمعوّنة علی طاعته، فاحمل فی امره عمل من یعلم انه مثاب علی الاحسان الیه معاقب علی الاسائة الیه.» خصال صدوق، حقوق پنجاه، تایی.